

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de erroribus Pelagianorum, de Gratia, de
Iustificatione & Merito, de Virtutibus Theologicis, & quatuor Cardinalibus,
ac de ineffabili mysterio Incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. V. Corollaria notatu digna,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77342](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77342)

275. Obijetur secundo: Totius legis naturæ obser-
vantia est opus naturale entitativè: Ergo pro sui
principio gratiam habitualement nequit exigere.
Antecedens est certum, Consequentia verò pro-
batur. Nam eo ipso quod actus pro sui principio
formam entitativè supernaturalem exposcat, ex-
cedit facultatem naturæ, & consequenter in sua
entitate supernaturalis est.

276. Respondeo concessio Antecedente, distinguendo
Consequens: pro sui principio gratiam habi-
tualement nequit exigere, per se & tanquam princi-
pium eliciens, concedo: ex suppositione peccati,
& ut principium expediens, seu removens culpæ
impedimentum, nego. Vel secundo distinguo
Consequens, nequit exigere gratiam habitualement,
ut principium sui physicum, concedo: ut princi-
pium morale, removens ab homine statum posi-
tivè indignitatis respectu auxiliorum gratiæ, quæ
ad totius legis naturæ observantiam requiruntur,
nego. Hæ solutiones patent ex dictis probando
secundam partem conclusionis.

277. Obijetur tertio: Gratia habitualis, cum in-
tra ordinem supernaturalem se habeat per mo-
dum naturæ, non est ad operandum, sed ad ef-
fendum, nec movet potentias animæ ad suos
actus eliciendos, sed duntaxat animam sanctifi-
cat, & mundat à macula peccati: unde quantum-
vis homo sit sine peccato, & gratia habituali
exornatus, debilis est ad boni operationem, nisi
auxilio actuali & sancta cogitatione moveatur,
& adjuvetur: Ergo gratia necessaria ad legis na-
turæ observantiam, non est habitualis, sed actua-
lis, in sancta cogitatione & pia voluntatis motio-
ne consistens.

278. Respondeo concessio Antecedente, negando
Consequentiam: nam per peccatum duas infir-
mitates contraximus: alteram in parte superiori,
per aversionem à Deo ut ultimo fine: alteram in
parte inferiori, per inobedientiam & rebelli-
onem ipsius ad superiorem, & ratione utriusque
debiles ad operandum remanemus. Cum enim
vires voluntatis ad bene operandum erga media,
ex affectu ad finem fumantur, consequens est, ut
parte superiori à Deo per peccatum averfa, lan-
guescant ac deficiant voluntatis vires ad rectè
operandum, & ad observanda divina mandata:
unde ut fortis reddatur, debet tolli aversio à Deo
ut ultimo fine, quæ non nisi per gratiam habi-
tualement auferri potest. Quare licet gratia habi-
tualement non prærequiratur tanquam virtus per se &
necessario adjuvans ad observanda naturalia præ-
cepta, exigitur tamen ut removens prohibens di-
lectionem Dei, per quam voluntas firma redditur
ad operandum, & ut constituens subjectum ha-
bile & congruum, ut connaturaliter ipsi dentur
auxilia ad continuam legis observationem neces-
saria, sicut in probatione secundæ partis conclu-
sionis declaravimus.

§. V.

Corollaria notatu digna.

279. EX dictis inferes primò, hominem conditum
in puris naturalibus non posse viribus suæ na-
turæ observare omnia præcepta legis naturalis:
nam in illo statu pateretur eandem rebellionem
appetitus sensitivi contra rationem, quam patitur
in statu naturæ corruptæ; solamque est discrim-
en, quod rebellio in illo statu haberet rationem
conditionis naturalis; in hoc verò non habet rationem
pœnæ, vulneris, & ægitudinis.

Tom. IV.

Inferes secundo, Deum homini constituto in
illo statu daturum fore auxilium, quo posset ob-
servare totam legem naturalem: quia ad suavitatem
divinæ providentiæ pertineret, non relin-
quere hominem tam imperfectum, ut non posset
observare totam legem naturæ, suumque finem
naturalem consequi, ut in Tractatu de statibus
naturæ humanæ declaravimus.

Inferes tertio, huiusmodi auxilium esse quidem
speciale intra ordinem naturæ, hominique in tali
statu indebitum: sed esse naturale quantum ad
suam entitatem & substantiam: tum quia in il-
lo statu nihil esset entitativè supernaturale: tum
etiam quia in statu naturæ lapsæ, per accidens
requiritur auxilium entitativè supernaturale ad
diligendum Deum ut authorem naturæ, & ob-
servanda omnia præcepta naturalia, ratione sci-
licet elevationis naturæ humanæ ad finem super-
naturalem: in statu verò puræ naturæ homo
ad talem finem non esset elevatus, sed Deum ut
authorem naturæ, tanquam finem ultimum res-
piceret.

In quinto articulo huius quæstionis D. Tho-
mas docet non posse hominem sine gratia vi-
tam æternam mereri. In sexto, ut se præparet ad
habitualement gratiam, non indigere ulteriori dono
habituali, bene tamen auxilio gratiæ moventis:
ut autem meritotie operetur, gratiæ habituali
egere. In septimo, non posse hominem sine ha-
bitu gratiæ à peccato resurgere. Quorum articu-
lorum expositionem prætermittimus, quia infra
quæst. 113. & 114. de his agetur.

ARTICVLVS VI.

*Verum homo lapsus sine gratia possit diu non
peccare mortaliter contra præcepta
naturalia?*

Licet constet ex dictis articulo præcedenti
gratiam esse necessariam ad legem naturæ
implendam: quia tamen non est omnino idem
implere præcepta, & non peccare, cum observa-
tio præceptorum includat positivam operatio-
nem elicitam ab homine, non peccare verò præ-
cisè solum importet cessationem ab actu malo,
ad quam non tantum requiritur sicut ad positivè
operandum; ideo adhuc superest resolvendum,
an gratia sit necessaria ad non peccandum contra
præcepta legis naturæ? Unde articulus octavus
huius quæstionis, in quo S. Doctor quærit,
Verum homo sine gratia possit non peccare? non est
superfluous, nec coincidit cum quarto, ubi quæ-
rit, *Verum homo sine gratia, per sua naturalia, le-
gis præcepta implere possit?*

Addit Curiel, in observantia præceptorum du-
plicem reperiri difficultatem, unam veluti obje-
ctivam, quæ provenit ex objecto, & propria gra-
vitate ipsorum præceptorum, & de hac disputat
S. Thomas art. 4. aliam provenientem ex conti-
nuatione & diuturnitate temporis, de qua agit
art. 8. Licet enim nulla fiat expressa mentio in ti-
tulo huius articuli, de longitudine temporis, vir-
tute tamen explicatur, cum absolute quæritur,
Verum homo sine gratia possit non peccare? hoc
enim non potest intelligi nisi de longo tempore,
cum in brevi non occurrant multa peccata viran-
da. Hoc præmissio.

Circa propositio difficultatem tres versantur
præcipuæ Authorum sententiæ. Prima assertit

I ij